herpy

GEKKOER

Yellow-headed gecko

Gonatodes albogularis

En lille, dagaktiv gekko fra Mellemamerika, Colombia, Venezuela og de store Caribiske øer. Hannen har gult til orangegult hoved og mørk krop, mens hunnen er brunplettet. Arten har ingen hæftelameller, men klatrer og jager i dagslys og passer godt i et tæt beplantet, højt terrarie.

Familie: Sphaerodactylidae Tidligere navn: *Gymnodactylus albogularis* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-10 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Tørskov og regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 30 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**28-30 °C**
Temperatur, nat	**20-23 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**10-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**1 æg**
Inkubation	**60-100 dage** ved 26-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er hverken opført på CITES eller på bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb og salg. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav til pasning og hold af dyr.

Om arten

Gonatodes albogularis er en lille gekko på 7-10 cm inklusive hale. Den er stærkt kønsdimorf. Hannen har gult til orangegult hoved, ofte med blå nuancer på halsen, og en mørkegrå til blålig krop. Hunnen og ungerne er langt mere diskret farvet: brunlige med mørke, marmorerede pletter. Hannerne begynder at skifte farve i en alder af 4-8 måneder og har deres endelige farver ved omkring 9 måneder.

Arten mangler de hæftelameller under tæerne, som mange gekkoer bruger til at klatre på glas. Den har i stedet almindelige kløer, runde pupiller og ingen bevægelige øjenlåg. Den løber let op ad ru kork og bark, men ikke op ad glas. Da den er aktiv om dagen, er den let at iagttage.

Arten blev beskrevet i 1836. Artsnavnet kommer af de latinske ord albus (hvid) og gula (strube) og henviser til de hvide struber hos de dyr, arten blev beskrevet ud fra. Der skelnes mellem fire underarter, men afgrænsningen er omdiskuteret: *G. a. fuscus* regnes af nogle for en selvstændig art, og for dyr fra Mexico, Guatemala og Honduras er underarten uklar. Dyr i handlen bliver ofte solgt som *G. a. fuscus*.

Hannerne er territoriale og forsvarer deres område. Det er en lille, hurtig og lidt sky gekko, der egner sig til at blive set på, ikke til at blive håndteret.

Udbredelse og levested

Gonatodes albogularis findes i store dele af Mellemamerika og det nordlige Sydamerika samt på flere Caribiske øer. På fastlandet lever den i Mexico (Chiapas og Veracruz), Guatemala, Honduras, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica og Panama, i Colombia og i Venezuela. På øerne findes den på Hispaniola (primært i det vestlige Haiti), Jamaica, Grand Cayman og Cuba, hvor det dog er omdiskuteret, om bestanden er oprindelig.

Udbredelsen er ikke fuldt afklaret. Angivelserne fra Martinique, Trinidad og Tobago og Belize er tvivlsomme, og på Aruba og Curaçao menes arten at være indført. En bestand i det sydlige Florida, der var indført i begyndelsen af 1900-tallet, ser ud til at være uddød i 1990'erne. Hvilke underarter der lever hvor, er flere steder uklart.

> **Oprindelig udbredelse:** Mexico, Guatemala, Honduras, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica, Panama, Colombia, Venezuela, Cuba, Haiti, Jamaica og Caymanøerne.

LEVESTED

Arten findes i både tør og fugtig lavlandsskov og i halvtørre egne, fra havniveau og op i lavere bjergegne. Den sidder på træstammer, grene, klippevægge og stenmure og gemmer sig under bark, sten og dødt ved. Den ses også i haver, på plantager og på mure ved huse, så længe der er lodrette flader at klatre på og små insekter at jage.

Hunnen lægger æg enkeltvis i sprækker i bark, i hulrum i træ og i løvlaget ved træernes fod, hvor flere hunner ofte bruger samme sted. Æggene lægges hele året, men langt færre i tørtiden fra december til maj. Klimaet er varmt med små temperaturudsving gennem året, men med en tydelig veksling mellem tørtid og regntid.

Pasning

TERRARIET

Arten trives i et lodret terrarie. En enkelt voksen gekko kan holdes i omkring 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og et par skal have mindst 40 × 30 × 45 cm. Større er bedre, fordi aktive dyr bruger hele rummet. Højden er lige så vigtig som bundarealet.

Dæk bagvæg og en sidevæg med kork, så dyrene har ru flader at løbe på, og tilføj lodrette og vandrette grene, korkrør og kortere stykker bark som skjul. Tæt beplantning med fx pothos, bromelier og tillandsier giver ro, skygge og dråber at drikke fra. Dyrene er mere sky end daggekkoer af slægten *Phelsuma* og viser sig mest, når der er mange gemmesteder.

Som bund fungerer en blanding af jord og sand i forholdet 1:1, gerne med et lag løv. Holdes bunden let fugtig, hjælper den med at holde luftfugtigheden. Tunge sten og rødder skal stå fast direkte på bunden af terrariet, så intet vælter. Ungerne er bittesmå, så kontrollér alle sprækker, døre og ventilationshuller, for dyrene kan slippe ud gennem meget små åbninger.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

TEMPERATUR

Gonatodes albogularis skal have 24-28 °C om dagen. Et lille varmere område på 28-30 °C er fint, men arten soler sig næsten ikke, og der skal altid være køligere, skyggefulde steder at trække ind i. Lyset fra rørene er ofte den eneste varmekilde, der er nødvendig, så en varmelampe er kun en fordel i et koldt rum.

Om natten må temperaturen falde til 20-23 °C, det vil sige to til fire grader under dagen eller ned til stuetemperatur. Terrariet er lille, så temperaturen ændrer sig hurtigt. Mål den med et digitalt termometer, og brug ikke varmesten eller kraftige spotlamper, som kan overophede dyrene. Om vinteren kan hunnerne få en kølig hvileperiode, se afsnittet om parring.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-80 %, og der skal være god ventilation. Sprøjt terrariet én gang om dagen, så der sidder dråber på blade, kork og ruder, som gekkoerne kan drikke af. Lad bunden og grenene tørre delvist op mellem sprøjtningerne, så der ikke kommer mug. Konstant våde forhold er ikke godt.

Stil desuden en lille, lav skål med frisk vand i terrariet, og skift vandet jævnligt. Et hygrometer viser, om rytmen holder.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have lys 11-13 timer i døgnet. Dagslysrør af typen T5 giver både lys og en smule varme og er nok i sig selv. Angivelserne om UVB er uenige: det er ikke nødvendigt, når foderet får D3-tilskud, men et svagt UVB-rør med gode skyggezoner kan bruges til voksne dyr, især hunner i avl.

Brug ikke UVB til nyklækkede unger og unge dyr, fordi det kan give problemer med hudskift. Lad ungerne vokse op under almindelige lysstofrør eller pærer.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Arten lever af små insekter og andre bytter, som er mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Voksne dyr kan få små fårekyllinger, vingeløse bananfluer, små kakerlakker, stuefluer, møl, ildkræ og små melorme. Springhaler og små bænkebidere giver variation, og om sommeren kan der suppleres med småinsekter fanget med ketsjer på engen. Dyrene slikker ikke sød nektar.

Fodr voksne dyr 3-4 gange om ugen og unger dagligt. Nyklækkede unger er kun omkring 25 mm lange og skal have nyklækkede fårekyllinger, bananfluer og springhaler. Pudr foderdyrene med kalk og et vitaminpræparat med D3, og lad foderdyrene æde godt foder inden fodringen. Hunner i æglægning har et stort kalkbehov, så hold en lille skål med knust sepiaskal eller kalkpulver fremme.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er mere sky end daggekkoer af slægten *Phelsuma*, men ses ofte, især ved fodring. Den skal ikke håndteres. Den er lille og hurtig, og et enkelt hop eller et fald kan give en skade eller en flugt.

Hold et par eller en enkelt gekko. Hannerne er territoriale og kæmper med både hanner og hunner, så mere end en han i samme terrarie giver strid. Selv to hunner kan bide hinanden og bør kun holdes sammen i et stort terrarie. Hold øje med dyrene, og fjern en af dem, hvis den er stresset, jages eller mister halen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene kan kendes på farverne. Hannen får gult til orange hoved og mørk krop, hunnen forbliver brunplettet. De unge dyr ligner hunnen, og hannen begynder at skifte farve i en alder af 4-8 måneder. Dyrene er kønsmodne i en alder af 10-12 måneder, men hunnerne bør ikke sættes i avl, før de er mindst 12-14 måneder gamle. Tidligere avl kan koste hunnen livet.

PARRING

Dyrene holdes parvis. Sæt hunnen sammen med hannen i et velindrettet terrarie med mange skjul, så hun kan trække sig. Avlen er normalt uproblematisk, og dyrene formerer sig let.

En kølig hvileperiode om vinteren kan hjælpe. Hold hunnerne adskilt fra hannerne ved højst 24 °C om dagen og omkring 18 °C om natten. Hvor længe hvilen skal vare, er ikke dokumenteret for arten.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger ét æg ad gangen, hver tredje til fjerde uge gennem sæsonen. Hun graver det ned i bunden eller skjuler det under bark, i et hulrum i kork eller et andet tørt, skjult sted. Hvor mange æg en hun lægger om året, er ikke dokumenteret.

Giv hende flere tørre gemmesteder at vælge imellem, fx korkrør og løs bark, så æggene er lette at finde. Æglægningen tærer på kalkreserverne, så hold altid kalk fremme.

INKUBATION

Fjern ægget forsigtigt uden at vende det, og læg det i en lille boks med let fugtigt substrat i en rugemaskine ved 26-28 °C. Angivelserne svinger fra 60-90 dage ved 27 °C til omkring 100 dage ved 26-28 °C. Rugning i selve terrariet tager længere tid.

Æg, der falder sammen eller bliver mugne, er som regel ubefrugtede eller døde. Læg hvert nyt æg i en ren boks.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er omkring 25-35 mm lange ved klækningen. Hold dem i små, fugtige terrarier med bark, kork og planter, og sprøjt dagligt. De spiser små bananfluer, springhaler og nyklækkede fårekyllinger, som pudres med kalk og vitaminer. Brug ikke UVB til dem.

Ungerne kan holdes enkeltvis eller i små grupper af samme størrelse, men skal deles, hvis hannerne begynder at vise farver og slås. Unge hanner får deres fulde farver omkring 9 måneders alderen.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør og formerer sig let, men dens lille størrelse gør fejl i pasningen vigtige. De typiske problemer er:

- For lidt kalk og D3, især hos hunner i avl. Det giver bløde knogler og svækkede hunner. Hold kalk fremme, og pudr foderet.
- For store foderdyr, som dyrene ikke kan sluge, og som kan bide dem.
- Problemer med hudskift hos unger, især hvis de holdes under UV-lys eller ved for lav luftfugtighed.
- Konstant våd bund og dårlig ventilation, som giver mug og hudproblemer.
- Slagsmål og stress, hvis flere hanner eller hunner holdes sammen. Bid og tabte haler er tegn på, at dyrene skal adskilles.
- Indvoldsparasitter, især hos importerede dyr, som kan give afmagring og dårlig appetit. Få en afføringsprøve undersøgt, hvis dyret taber sig.

Et sundt dyr er aktivt i dagtimerne, har klare øjne, en fyldig halerod og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser, sidder med lukkede øjne om dagen eller ikke kan klatre normalt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.